

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Kotły na paliwo stałe - przepisy i wymagania

Warszawa, 2019

Poniższe informacje przedstawiają jedynie wybrane aspekty dotyczące wymogów ekoprojektu i etykietowania energetycznego dla kotłów na paliwo stałe - stan obowiązujący od 1 stycznia 2020 r.

1. Czym jest kocioł?

„Kocioł na paliwo stałe” oznacza urządzenie wyposażone w co najmniej jedno źródło ciepła na paliwo stałe, dostarczające ciepło do wodnego systemu centralnego ogrzewania w celu uzyskania i utrzymania na wybranym poziomie temperatury wewnętrznej w co najmniej jednym zamkniętym pomieszczeniu.

Przepisy i wymagania ekoprojektu, które przytaczamy, dotyczą kotłów na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej 500 kW lub mniejszej, w tym kotłów wchodzących w skład zestawów zawierających kocioł na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne.

Natomiast wymogi dotyczące etykietowania energetycznego i umieszczania dodatkowych informacji o produkcie (karta informacyjna produktu) obejmują kotły na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej 70 kW lub mniejszej i zestawów zawierających kocioł na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej 70 kW lub mniejszej, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne.

Niniejsze informacje nie obejmują:

- kotłów wytwarzających energię cieplną wyłącznie na potrzeby zapewnienia ciepłej wody użytkowej;
- kotłów przeznaczonych do ogrzewania i rozprowadzania gazowych nośników ciepła, takich jak para lub powietrze;
- kotłów kogeneracyjnych na paliwo stałe o maksymalnej mocy elektrycznej 50 kW lub większej;
- kotłów na biomasę nieдрzewną.

2. Jakie przepisy regulują wymagania dla kotłów?

Celem wymogów dotyczących ekoprojektu czy efektywności energetycznej jest poprawa wybranego aspektu środowiskowego, na który ma wpływ dany wyrób (np. zmniejszenie zużycia danego zasobu przy produkcji lub eksploatacji danego wyrobu - poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji niebezpiecznych związków do atmosfery).

- ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz.U. z 2019 r. poz. 155) - w zakresie procedur kontroli i postępowań administracyjnych oraz sankcji;
<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20021661360>

- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie procedur oceny zgodności wyrobów wykorzystujących energię oraz ich oznakowania (Dz.U. z 2011 r. nr 8, poz. 32 - <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20110080032>) - określa procedury oceny zgodności wyrobów wykorzystujących energię z wymaganiami, o których mowa w rozporządzeniach Komisji Europejskiej odnoszących się do wymagań dotyczących ekoprojektu, oraz sposób oznakowania tych wyrobów, w tym obowiązki podmiotów udostępniających kotły na rynku unijnym; wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz.Urz. UE L 285 z 31.10.2009 r., str. 10);
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX%3A32009L0125>
- rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe (Dz.Urz. UE L 193 z 21.07.2015 r., str. 100) - akt jest stosowany bezpośrednio od 1 stycznia 2020 r. we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej i określa wymagania jakie mają spełniać kotły na paliwo stałe oraz precyzuje obowiązki podmiotów udostępniających takie kotły na rynku unijnym;
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.193.01.0100.01.POL
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE (Dz.Urz. UE L 198 z 28.07.2017 r., str. 1) - w zakresie obowiązków dostawców i sprzedawców kotłów; zgodnie z art. 20 rozporządzenia 2017/1369/UE dyrektywa 2010/30/UE straciła moc od 1 sierpnia 2017 r., ale wszystkie odesłania do uchylonej dyrektywy odczytuje się jako odesłania do rozporządzenia 2017/1369/UE zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku II; natomiast akty delegowane przyjęte na podstawie art. 10 dyrektywy 2010/30/UE pozostają w mocy do chwili ich uchylenia przez akt delegowany przyjęty na mocy art. 16 rozporządzenia 2017/1369/UE obejmujący odpowiednią grupę produktów;
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32017R1369>
- ustawa z dnia 14 września 2012 r. o etykietowaniu energetycznym produktów związanych z energią - w zakresie procedur kontroli i postępowań administracyjnych oraz sankcji za naruszenie obowiązków dot. etykiet dla kotłów na paliwo stałe (Dz.U. z 2016 r. poz. 1790 oraz z 2019 r. poz. 1030);
<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20120001203>

- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1187 z dnia 27 kwietnia 2015 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla kotłów na paliwo stałe i zestawów zawierających kocioł na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne (Dz.Urz. UE L 193 z 21.07.2015 r., str. 43) - **akt jest stosowany bezpośrednio od 1 kwietnia 2017 r. we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej i określa wymagania związane z etykietami dla kotłów na paliwo stałe oraz, a także precyzuje obowiązki podmiotów udostępniających takie kotły na rynku unijnym w zakresie etykiet efektywności energetycznej;**

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32015R1187>;

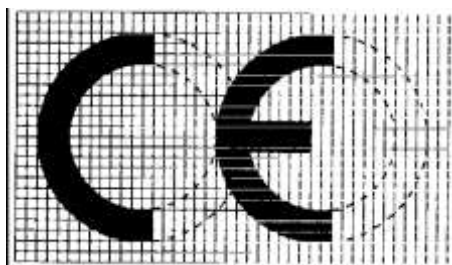
UWAGA: kotły na paliwo stałe mogą podlegać także innym aktom unijnego prawa zharmonizowanego lub krajowego, zatem producent lub importer powinni przed wprowadzeniem kotłów do obrotu na terenie Polski sprawdzić czy wszystkie obowiązujące wymagania zostały spełnione przez ich wyrób, a dystrybutor dopilnować, aby udostępniany przez niego kocioł był zgodny.

3. Jakie wymagania formalne powinny spełniać kotły na paliwo stałe?

Kotły na paliwo stałe objęte przepisami unijnego prawodawstwa zharmonizowanego, przed wprowadzeniem do obrotu, **powinny zostać poddane przez producenta procedurze oceny zgodności** ze stosownymi wymaganiami technicznymi i prawnymi określonymi w dyrektywie 2009/125/WE oraz rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189. Procedurę oceny zgodności wybiera producent spośród wskazanych w przepisach w zależności od zasadności i wspólnie do ryzyka jakie może stwarzać wyrób (art. 8 ust. 2 dyrektywy 2009/125/WE).

Procedura ta kończy się naniesieniem oznakowania CE i sporządzeniem deklaracji zgodności podpisanej przez producenta.

- Każdy kocioł powinien być oznaczony **znakiem CE**, zgodnie z poniższym wzorem:

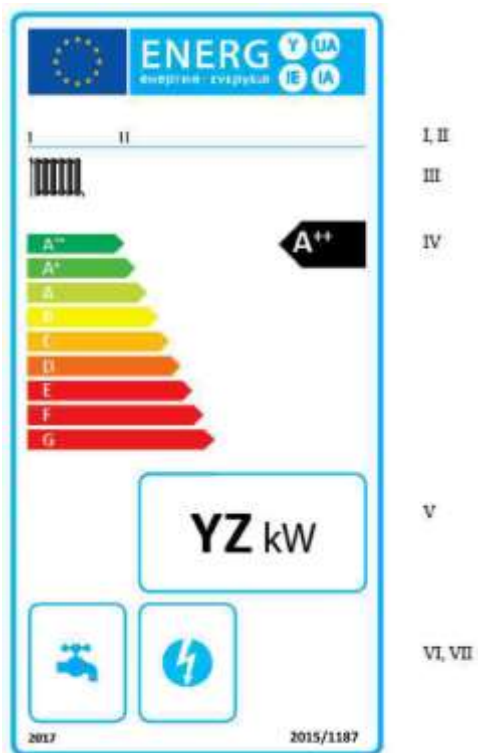
Źródło: załącznik II rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającym wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz.Urz. UE L 218 z 13.08.2008 r., str. 30)

- Dla każdego kotła producent sporządza deklarację zgodności, którą powinien udostępnić organom nadzoru rynku podczas kontroli; jej kopię powinien przechowywać importer a dystrybutor powinien móc ją okazać na żądanie organu nadzoru rynku. Deklaracja powinna zawierać następujące elementy (§ 10 ust. 2 rozporządzenia MG z dnia 17 grudnia 2010 r. oraz załącznik VI dyrektywy 2009/125/WE):
  - ✓ imię, nazwisko (nazwę) i adres producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela;
  - ✓ opis i dane identyfikacyjne wyrobu wykorzystującego energię;
  - ✓ odniesienie do zastosowanych norm zharmonizowanych, jeżeli ma to zastosowanie;
  - ✓ odniesienie do innych zastosowanych norm i specyfikacji technicznych, jeżeli ma to zastosowanie;
  - ✓ odniesienie do innych przepisów Unii Europejskiej, dotyczących umieszczania oznakowania CE, jeżeli ma to zastosowanie;
  - ✓ imię i nazwisko oraz podpis osoby upoważnionej do sporządzenia deklaracji w imieniu producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela.
- **Do kotłów powinna być dołączona zrozumiała instrukcja obsługi dla instalatorów i użytkowników sporządzona w języku polskim.** W instrukcji obsługi kotła powinny znajdować się informacje techniczne określone w rozporządzeniu 2015/1189/UE dotyczące w szczególności: sezonowej efektywności energetycznej ogrzewania pomieszczeń oraz emisji cząstek stałych, organicznych związków gazowych, tlenku węgla i tlenków azotu; wszelkie szczególne środki ostrożności, które należy podjąć w przypadku montażu, instalacji lub konserwacji kotła na paliwo stałe, instrukcje dotyczące właściwego sposobu eksploatacji kotła na paliwo stałe (w tym sposobu podawania paliwa) oraz wymogów jakościowych dotyczących zalecanego paliwa (załącznik II rozporządzenia 2015/1189/UE). **Informacje te powinny być także dostępne na stronach internetowych producentów, ich upoważnionych przedstawicieli i importerów.**

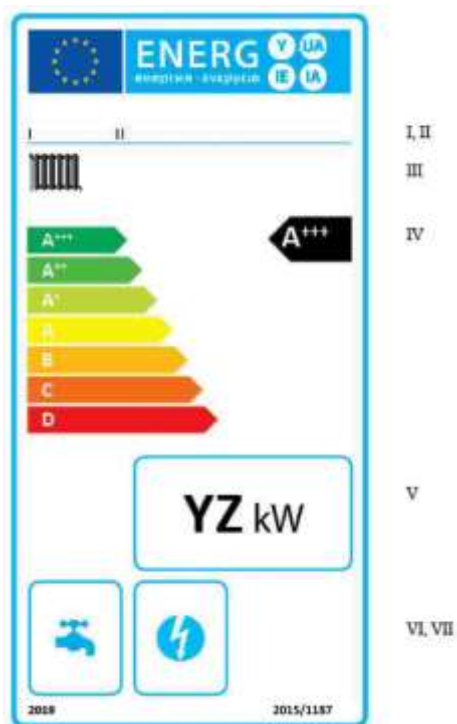
Ponadto na stronach internetowych producentów, ich upoważnionych przedstawicieli i importerów w sekcjach przeznaczonych dla fachowców powinny być umieszczone informacje dotyczące demontażu, recyklingu lub unieszkodliwiania po zakończeniu eksploatacji.

4. Jak wygląda etykieta energetyczna dla kotła na paliwo stałe?

- Do każdego kotła wprowadzonego do obrotu między 1 kwietnia 2017 r. a 26 września 2019 r. powinna być dołączona drukowana etykieta energetyczna zgodna z poniższym wzorem (art. 3 rozporządzenia 2015/1187/UE):

- Do każdego kotła wprowadzonego do obrotu po 26 września 2019 r. powinna być dołączona drukowana etykieta energetyczna zgodna z poniższym wzorem (art. 3 rozporządzenia 2015/1187/UE):

LEGENDA (dot. obydwu wzorów):

- I. nazwa dostawcy lub jego znak towarowy
- II. identyfikator modelu dostawcy
- III. funkcja ogrzewania pomieszczeń
- IV. klasa efektywności energetycznej ustalona zgodnie z załącznikiem II rozporządzenia 2015/1187/UE, wierzchołek strzałki zawierającej literę określającą klasę efektywności energetycznej kotła na paliwo stałe musi być umieszczony na tej samej wysokości, co wierzchołek strzałki odpowiedniej klasy efektywności energetycznej
- V. znamionowa moc cieplna kW w zaokrągleniu do najbliższej liczby całkowitej
- VI. w przypadku kotłów wielofunkcyjnych, również dodatkowa funkcja podgrzewania wody
- VII. w przypadku kogeneracyjnych kotłów na paliwo stałe, również dodatkowa funkcja wytwarzania energii elektrycznej

5. Gdzie znajdziemy informację o klasie efektywności energetycznej kotła na paliwo stałe?

Oprócz etykiety energetycznej, wszelkie reklamy i techniczne materiały promocyjne, które dotyczą określonego modelu kotła na paliwo stałe i podają informacje związane ze zużyciem

energii lub cenę albo opisują jego szczegółowe parametry techniczne, muszą wskazywać klasę efektywności energetycznej dla tego modelu.

Ponadto w przypadkach gdy użytkownicy końcowi nie mogą zobaczyć oferowanego produktu, powinni być informowani o klasie efektywności energetycznej, znamionowej mocy cieplnej w kW (zaokrąglonej do liczby całkowitej) oraz współczynnika efektywności energetycznej (zaokrąglonym do liczby całkowitej) - załącznik VI rozporządzenia 2015/1187/UE. Informacje te powinny być także dostępne przy zakupach przez Internet na zasadach i w formie określonej w załączniku VII rozporządzenia 2015/1187/UE.

6. Co to jest karta informacyjna kotła na paliwo stałe?

Z każdym kotłem na paliwo stałe powinna być dostarczona karta informacyjna produktu oznaczająca standardowy dokument, w formie drukowanej albo elektronicznej, zawierająca informacje dotyczące produktu. Karta powinna zawierać następujące informacje (pkt 1 załącznika IV rozporządzenia 2015/1187/UE):

- nazwa dostawcy lub jego znak towarowy;
- identyfikator modelu dostawcy;
- klasa efektywności energetycznej modelu;
- znamionowa moc cieplna w kW, w zaokrągleniu do najbliższej liczby całkowitej;
- współczynnik efektywności energetycznej w zaokrągleniu do najbliższej liczby całkowitej;
- sezonowa efektywność energetyczna ogrzewania pomieszczeń, wyrażona w %, w zaokrągleniu do najbliższej liczby całkowitej;
- szczególne środki ostrożności, jakie stosuje się podczas montażu, instalacji lub konserwacji kotła na paliwo stałe;
- w przypadku kotłów kogeneracyjnych na paliwo stałe, sprawność elektryczna, wyrażona w %, w zaokrągleniu do najbliższej liczby całkowitej.

Jedna karta informacyjna produktu może dotyczyć większej liczby modeli kotłów na paliwo stałe dostarczanych przez tego samego dostawcę (producenta, importera). Informacje w karcie informacyjnej produktu mogą zostać podane w formie kolorowej lub czarnobiałej kopii etykiety, wtedy jednak musi ona zostać uzupełniona o wymagane informacje, które nie znajdują się na etykiecie.

7. Jakie wymagania ekoprojektu powinny spełniać kotły na paliwo stałe?

Od 1 stycznia 2020 r. kotły na paliwo stałe powinny spełniać następujące wartości dotyczące ekoprojektu:

- sezonowa efektywność energetyczna ogrzewania pomieszczeń dla kotłów o nominalnej mocy cieplnej 20 kW lub mniejszej nie może być mniejsza niż 75% - im wyższa, tym lepiej,
- sezonowa efektywność energetyczna ogrzewania pomieszczeń dla kotłów o znamionowej mocy cieplnej przekraczającej 20 kW nie może być mniejsza niż 77% - im wyższa, tym lepiej,
- emisje cząstek stałych dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń nie mogą przekraczać 40 mg/m³ w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa oraz 60 mg/m³ w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa - niższa emisja oznacza mniejsze szkody dla środowiska,
- emisje organicznych związków gazowych dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń nie mogą przekraczać 20 mg/m³ w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa oraz 30 mg/m³ w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa - niższa emisja oznacza mniejsze szkody dla środowiska,
- emisje tlenku węgla dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń nie mogą przekraczać 500 mg/m³ w przypadku kotłów z automatycznym podawaniem paliwa oraz 700 mg/m³ w przypadku kotłów z ręcznym podawaniem paliwa - niższa emisja oznacza mniejsze szkody dla środowiska
- emisje tlenków azotu, wyrażone jako ekwiwalent dwutlenku azotu, dotyczące sezonowego ogrzewania pomieszczeń nie mogą przekraczać 200 mg/m³ w przypadku kotłów na biomasę oraz 350 mg/m³ w przypadku kotłów na paliwa kopalne - niższa emisja oznacza mniejsze szkody dla środowiska.

8. W których województwach przyjęto uchwały „antysmogowe”? - mapa i wykaz uchwał

(źródło: <https://www.polskialarmsmogowy.pl>)

➤ **Zachodniopomorskie:**

http://www.srodowisko.wzp.pl/sites/default/files/uchwala_antysmogowa_xxx_540_18.pdf

➤ **Dolnośląskie:**

http://bip.umwd.dolnyslask.pl/dokument_druk.php?iddok=42335&idmp=14&r=r

➤ **Kujawsko-pomorskie:**

<https://bip.kujawsko-pomorskie.pl/uchwala-antysmogowa-3/>

➤ **Lubuskie:**

http://bip.lubuskie.pl/228/2480/Uchwały_Antysmogowe/

➤ **Łódzkie:**

<http://dziennik.lodzkie.eu/GetActPdf.ashx?year=2017&book=0&position=4549>

➤ **Małopolskie:**

http://edziennik.malopolska.uw.gov.pl/WDU_K/2017/787/akt.pdf (link do uchwały małopolskiej z wyłączeniem Krakowa, w którym obowiązuje całkowity zakaz spalania węgla i drewna)

➤ **Mazowieckie:**

http://www.edziennik.mazowieckie.pl/WDU_W/2017/9600/akt.pdf

➤ **Opolskie:**

<https://bip.opolskie.pl/wp-content/uploads/2017/09/367-uch-antysmogowa-1.pdf>
(uchwała wymaga stosowania odpowiedniego paliwa)

➤ **Podkarpackie:**

<http://www.bip.podkarpackie.pl/attachments/article/4055/Uchwa%C5%82a%20Nr%20LII%20869%2018%20Sejmiku%20Wojew%C3%B3dztwa%20Podkarpackiego.pdf>

➤ **Śląskie:**

<https://archiwum-bip.slaskie.pl/dokumenty/2017/04/10/1491823372.pdf>

➤ **Wielkopolskie:**

[https://www.umww.pl/attachments/article/53903/uchwa%C5%82a%20antysmogowa%20-%20woj.%20wielkopolskaie%20\(bez%20Kalisza%20i%20Poznania\).pdf](https://www.umww.pl/attachments/article/53903/uchwa%C5%82a%20antysmogowa%20-%20woj.%20wielkopolskaie%20(bez%20Kalisza%20i%20Poznania).pdf)